

Eindrapport adrescontrole

GEMEENTE
NOARD
EAST FRYSS
LÂN

**Vereniging van
Nederlandse Gemeenten
VNG Naleving**

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Inhoud

1. Managementsamenvatting	4
2. Algemeen	5
2.1 Aanleiding van het project	5
2.2 Onderzoeksgebied en doelgroep	6
2.3 Doelstellingen	6
2.4 Looptijd van het project	6
2.5 Opdrachtgever	6
2.6 Projectorganisatie	6
2.7 Deelnemers Interventieteam en capaciteit	7
3. Uitvoering van het project	8
3.1 Verwerking en analyse van gegevens en signalen	8
3.2 Casustafels	9
3.3 Huisbezoeken en controles	9
3.4 Communicatieplan	10
4. Resultaten	11
5. Conclusies	11

1. Managementsamenvatting

In de periode medio 2018 – 1^e kwartaal 2020 is in de gemeenten Noardeast Fryslân en Dantumadiel een FIC-project uitgevoerd. Het project richtte zich op verbetering van de BRP-registratie en het borgen van de werkprocessen die nodig zijn om de BRP actueel te houden. Een globaal vooronderzoek leverde voldoende onderzoek waardige adressen op waardoor de wens tot een FIC manifest werd.

De betrokken gemeentelijke afdelingen onderzochten samen met de LSI-partners UWV, SVB, Belastingdienst/Toeslagen en de politie 70 adressen. Dit heeft niet direct geleid tot correcties in de BRP. De controles beïnvloedden 9 uitkering/toeslagen en zorgtrajecten, allen binnen het gemeentelijk domein en voor het UWV diverse terugvorderingen.

De samenwerking met alle projectpartners is zeer effectief gebleken. Voortzetting van de afstemming in de dagelijkse werkprocessen zal tot goede effecten in de toekomst leiden.

In dit eindrapport wordt nader ingegaan op de aanleiding tot het project, verslag gedaan van de gevolgde werkwijze en een overzicht gegeven van de resultaten en de conclusies die daaraan worden verbonden.

Het FIC – bedoeld als instrument om de omvang van de veronderstelde problematiek te meten – heeft z'n waarde bewezen, waarmee in de bijlage aanbevelingen voor het vervolg worden geformuleerd.

2. Algemeen

2.1 Aanleiding van het project

De Basisregistratie Personen (BRP) is de wettelijk verplichte basis voor alle overheidsdiensten om gegevens over woonadressen c.a. van burgers. Op basis van gegevens in de BRP worden bij voorbeeld uitkeringen en toelagen verstrekt, belastingenaanslagen opgelegd, studiefinanciering verstrekt etc.

De veronderstelling leefde dat de BRP-registratie in de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel niet in alle gevallen overeen kwam met de werkelijkheid. Dit gaf een risico op de rechtmatigheid van verstrekte uitkeringen en toeslagen.

De gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel (verder genoemd de gemeenten) zijn aangesloten bij de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA.) LAA levert de gemeente adressen aan die een nadere controle vragen in verband met mogelijke incorrecte BRP. LAA-signalen worden door de gemeenten nader onderzocht. Voor de LAA-signalen in de beide projectgemeenten bleek tijdens administratief (voor)onderzoek en diverse huisbezoeken dat de gegevens in de BRP niet overeen kwamen met de aangetroffen situaties. In een aantal gevallen hadden deze aanpassingen gevolgen op uitkeringen en toeslagen van de gemeente en van andere overheidsinstanties. De controles zorgden voor aanpassingen in de BRP. Afgezien van de LAA-signalen was er geen betrouwbaar beeld van de juistheid van de beide BRP-registraties.

Om een volgende stap te zetten in de verbetering van de kwaliteit van de BRP en de samenwerking tussen afdelingen en andere overheidsinstanties te versterken zodat de signaalfunctie zou verbeteren, werd een LSI aanpak ingezet.

De LSI biedt de mogelijkheid een Flexibele inzet controlecapaciteit (FIC-project) in te zetten. Met een FIC kan de omvang van een nalevingsprobleem in het sociaal domein nader worden onderzocht en eventueel aangepakt. Op 29 mei 2019 besloot het Regionaal Platform Fraudebestrijding tot het betreffende FIC-project.

2.2 Onderzoeksgebied en doelgroep

Het te onderzoeken gebied omvatte beide gemeenten met in totaal ongeveer 60.000 inwoners. Binnen het project werden de registraties (personen/adressen) die verwondering opleverden nader onderzocht.

2.3 Doelstellingen

Voorafgaande aan de start van het project werden, met inachtneming van de algemene LSI-doelstellingen (voorkomen en terugdringen van belasting- en premiefraude, uitkeringsfraude, illegale tewerkstelling en de daarmee samenhangende misstanden), de volgende specifieke doelstellingen voor het project geformuleerd;

- *Onderzoek naar de feitelijke situatie bij verwonderadressen*
- *De BRP aanpassen naar de feitelijke situatie*
- *Verbetering van de afstemming tussen de verschillende afdelingen van de gemeenten en ketenpartners om de continue actualiteit in de BRP te borgen;*
- *Aanpassen van de dienstverlening (uitkeringen, toeslagen, zorgverlening etc.) passend bij de feitelijke situaties*

2.4 Looptijd van het project

A. Fase 1: Verkennen en voorbereiden	01-07-2018 - 30-11-2018
B. Fase 2: Analyse gegevens en signalen	01-01-2019 - 31-05-2019
C. Fase 3: Operationele fase, uitvoering interventies en controles	01-06-2019 - 30-11-2019
D. Fase 4: Afronding en evaluatie	01-12-2019 - 01-05-2020

2.5 Opdrachtgever

Conform art. 7, tweede lid, Convenant LSI 2017 is het college van burgemeester en wethouders, namens de gemeente Noardeast-Fryslân en Dantumadiel, projectverantwoordelijk convenantpartner en daarmee verantwoordelijk voor de projectregie en – uitvoering. De gemeente heeft het Kenniscentrum Handhaving en Naleving (KCHN) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) gevraagd te ondersteunen bij de voorbereiding van dit project en de gemeentelijk projectleider te ondersteunen bij de uitvoering. Het Regionaal Platform Fraudebestrijding Noord (RPF-Noord) heeft 29 mei 2019 ingestemd met het projectplan “FIC Noardeast-Fryslân en Dantumadiel”.

2.6 Projectorganisatie

Projectleider

Door beide gemeente is één projectleider aangewezen die verantwoordelijk was voor de operationele leiding en inbedding van het project. De projectleider werd daarbij door een

administratief medewerker van de gemeenten ondersteund met de verslaglegging van de casustafels, actiedagen en het monitoren van de projectadministratie. De projectleider zorgde voor de coördinatie en uitvoering van de huisbezoeken en het verzamelen en registreren van de onderzoeksresultaten. Ook had de projectleider in samenspraak met de adviseur van VNG-KCHN de taak te bewaken dat het belang van de deelnemende ketenpartners voldoende in het project werd meegenomen en dat de ketenpartners tussentijds werden geïnformeerd over de voortgang en de resultaten.

Stuurgroep

Er is voor dit project gekozen om geen specifieke stuurgroep in te richten. Gedurende het project zijn de deelnemende LSI-partners meerdere keren telefonisch ingelicht over de ontwikkelingen en de tussentijdse resultaten. De adviseur van het VNG-KCHN bewaakte samen met de projectleider de overlappende belangen van de verschillende deelnemers aan het project en de voortgang van het project.

Administratie

Gedurende de voorbereidingsfase van het project werden de verantwoordelijke medewerkers van de LSI-partners aangewezen en vrijgemaakt voor dit project. Enkel deze medewerkers, inclusief de projectleider, de administratief ondersteuner van het project en de aangewezen medewerkers vanuit de gemeenten, werden geautoriseerd voor de voor dit project ingerichte beveiligde (digitale) werkomgeving: externe Samenwerkfunctionaliteit (e-SWF). Het e-SWF wordt gefaciliteerd en beheerd door de Inspectie SZW.

Tijdens het project werden de gegevens van de LSI-partners via e-SWF ge-upload. Hiermee kon de projectleider de aangeleverde adressen analyseren, selecteren en inbrengen tijdens de casustafel. Vervolgens werd per adres vastgelegd welke inzet gepleegd werd, als ook de resultaten tijdens iedere actiedag. Per actiedag kon inzicht gegeven worden in de bijzonderheden en resultaten. Deze overzichten werden vervolgens enkel in e-SWF opgeslagen, waarmee de privacy van de inwoners was gewaarborgd.

Door op de hiervoor genoemde wijze het project administratief te organiseren, is gedurende het project uiterst verantwoord omgegaan met gegevens en werd het risico op datalekken uitgesloten.

2.7 Deelnemers interventieteam en capaciteit

De gemeenten namen deel met team KKS Boargersaken en de navolgende afdelingen;

- Team Bijzondere Controle;
- Team Feiligens;
- De Gebietsteams

Van de landelijk LSI-partners namen deel aan het project;

- UWV
- SVB
- Belastingdienst/Toeslagen
- Politie Eenheid Noord-Nederland, district Friesland, basisteam Noordoost Friesland

Door de deelnemende partijen is gedurende het project onderstaande formatie aangeleverd;

Deelnemende convenantpartner	Aantal
Gemeenten	1 projectleider 1 administratief ondersteuner (casustafels en controledagen) 3 medewerkers voor deelname aan de casustafels en de huisbezoeken
Belastingdienst/Toeslagen	1 medewerker voor het aanleveren van gegevens 1 medewerker van Belastingdienst/MKB (EOS) gemandateerd voor Belastingdienst/Toeslagen voor deelname aan de casustafels en de huisbezoeken
UWV	1 medewerker voor het aanleveren van gegevens 1 medewerker voor deelname aan de casustafels en de huisbezoeken
SVB	1 medewerker voor het aanleveren van gegevens 2 medewerkers voor deelname aan de casustafels en de huisbezoeken
Politie, Eenheid Noord-Nederland, basisteam Noordoost Friesland	1 medewerker voor de casustafels en de huisbezoeken (waar nodig werd ten tijde van de actiedagen extra ondersteuning gevraagd en ook geboden vanuit de aanwezige surveillancedienst)

(Er is geen registratie over het aantal ingezette uren per LSI-partner, afdeling of medewerker)

3. Uitvoering van het project

Voorafgaande aan het project werd tijdens de voorbereidingsfase, op 19 maart 2019, een brainstorm-bijeenkomst georganiseerd, waarbij de gemeente, UWV, SVB en de Belastingdienst/Toeslagen aanwezig waren. Tijdens deze bijeenkomst werd de omvang van de problematiek vastgesteld en werd verkend welke partij een belang had om aan een projectmatige aanpak deel te nemen. De LSI partners, SVB, UWV, Belastingdienst/Toeslagen, gaven aan dat uit hun informatie bleek dat er bij voldoende adressen een risicosignaal aanwezig was. Met deze informatie werd door de projectleider verder geïnformeerd bij de politie Eenheid Noord-Nederland. Vanuit de politie werd aangegeven dat er ook voldoende adressen met risicosignalen aanwezig waren. Vanuit de andere LSI partners was er geen input met adressen. Zij hadden geen belang en daarmee geen (directe) deelname in de uitvoering bij dit project.

3.1 Verwerking en analyse van gegevens en signalen

Na ontvangst van signalen van de aan het project deelnemende partners werden deze in het tweede kwartaal van 2019 verwerkt en geanalyseerd. Deze verwerking en analyse werd uitgevoerd door de analist van de Inspectie SZW (ISZW) en de projectleider, daarbij ondersteund door het VNG-KCHN. Overzichten met gegevens en risicosignalen van de gemeenten, UWV, SVB, Belastingdienst/Toeslagen en de politie Noord-Nederland basisteam Noordoost Friesland zijn beoordeelt. Dit alles conform de wettelijke bepalingen. Op basis van de risico-indicatoren die ook in andere vergelijkbare projecten bij analyses zijn toegepast, zijn adressen, die scoren op een

verhoogd frauderisico óf verhoogd risico op oneigenlijk gebruik, geselecteerd voor het project. Totaal betrof dit een selectie van 700 adressen.

De informatie die over deze verwonderadressen bekend was, werd vervolgens door de projectleider verrijkt met relevante informatie die betreffende deze adressen bij de gemeente bekend was over sociaaleconomische problemen. Dit betrof onder andere informatie omtrent BRP gegevens en uitkeringsgegevens.

Dit gaf een zo compleet mogelijk beeld van de op de verwonderadressen verblijvende personen, zowel ingeschreven én niet ingeschreven bewoners.

De bedoeling van deze werkwijze was om met alle deelnemers en diverse gemeentelijke afdelingen te verkennen of een integrale klantbenadering tot succesvollere dienstverlening aan de burger leidt.

3.2 Casustafels

In de periode juli 2019 tot en met november 2019 hebben er in totaal 3 casustafels plaatsgevonden waar in totaal 70 verwonderadressen werden besproken. Deze adressen werden in eerste instantie geselecteerd uit een aantal van 700 adressen. Gezien de hoeveelheid aangeleverde adressen door de gemeente en de LSI partners, was het onmogelijk alle 700 adressen te analyseren en in te brengen tijdens een van de 3 casustafel. Door de projectleider is een eerste analyse gemaakt, waarmee de 3 casustafels werden belegd.

Tijdens de casustafels werden de in totaal 70 ingebrachte adressen besproken. Hieruit werden de verwonderadressen geselecteerd voor een van de actiedagen. Omdat er bij zowel de gemeente als minimaal één ketenpartner een signaal aanwezig was, voldeed een dergelijke adres om bezocht te kunnen worden. Dit betrof een aantal van 37 adressen.

De overige adressen, waarvan tijdens de casustafel bleek dat zij niet voldeden aan de criteria voor het afleggen van een huisbezoek óf waarvan het signaal niet sterk genoeg was op het beslismoment, zijn dan ook niet meegenomen in de controle tijdens een van de actiedagen.

Voorafgaand aan iedere controledag werd een casustafel georganiseerd, waar een selectie van de verwonderadressen die voor een huisbezoek in aanmerking kwamen, werd besproken. Tijdens de eerste casustafel bleek al snel dat het aantal verwonderadressen te veel was om tijdens de eerste actiedag een huisbezoek te verrichten.

In overleg met het projectteam en de managers van de ketenpartners is besloten om een aantal adressen door te schuiven naar dag twee en één specifiek adres, een recreatieterrein, naar dag drie.

3.3 Huisbezoeken/controles

De controledagen vonden steeds binnen één week na de casustafel plaats. De controledagen hebben plaatsgevonden op 9 juli 2019, 25 september 2019 en 26 november 2019. Op 9 juli en 25 september betroffen het respectievelijk 16 en 20 verwonderadressen. De actiedag op 26 november 2019 vond plaats op een recreatieterrein en betrof derhalve één adres met 100 sub adressen. De sub adressen betroffen de aanwezige chalets, (sta)caravans en soortgelijke wooneenheden.

Tijdens de eerste en tweede actiedag werden de huisbezoeken uitgevoerd door een koppel van twee personen. De samenstelling van een koppel was zo ingedeeld, dat er van verschillende

partners medewerkers aan het werk gingen. Voorafgaand aan de controledag vond een briefing plaats, waarbij de laatste details werden afgestemd. Bij een aantal adressen was de aanwezigheid van politie gewenst, dit met het oog op het belang van de veiligheid óf dat er een signaal aanwezig was, welke voor de politie prioriteit had.

Tijdens actiedag drie werd een recreatieterrein bezocht. Gezien het aantal adressen op het terrein en de informatie die aanwezig was bij de gemeente en de ketenpartners, werd vooraf besloten om voor het bezoeken van dit adres een separate controledag te organiseren. Het terrein betrof een locatie met ongeveer 100 woonobjecten. Uit de gedeelde informatie vooraf bleek dat er 5 personen waren ingeschreven volgens de BRP (waarvan 3 briefadres). Daarnaast was bekend dat er een uitkering werd verstrekt door de gemeente (Participatiewet) en een uitkering door de SVB. Naast deze informatie was er “zachte” informatie vanuit de gemeente en de politie. Zo zou er een persoon verblijven die bij de politie bekend stond als “opstandig”. Verder waren er signalen van permanente bewoning zonder BRP registratie. Een groot deel van deze informatie kon vooraf niet worden bevestigd met concrete feiten en constatering. Voor het projectteam waren dit de onbekende “witte” vlekken op het recreatieterrein en derhalve besloten om dit adres apart te bezoeken.

Tijdens de controles op de drie controledagen is aan iedere betrokkene die aanwezig was op het geselecteerde adres, de reden van het huisbezoek kenbaar gemaakt. Aan alle betrokkenen is een informatiebrief omtrent de controle, met nadere contactgegevens van de gemeente, uitgereikt. De controlemedewerkers hebben zich bij ieder bezoek gelegitimeerd en toestemming gevraagd om de woning te mogen betreden, hierbij is gebruikt gemaakt van het Informed Consent. Voor ieder adres was een dossiermap met alle relevante informatie beschikbaar. In samenspraak met de betrokkene is een checklist ingevuld en waar nodig is men geïnformeerd omtrent regelingen, toeslagen en maatschappelijke ondersteuning.

Na het huisbezoek werd het dossier aangevuld met de ontvangen informatie. Per adres werden deze gegevens verwerkt in e-SWF. Waar nodig kon een LSI partner, naar aanleiding van de ontvangen informatie, nader onderzoek doen naar de rechtmatigheid. Van iedere controledag werd een aparte administratie bijgehouden in e-SWF. In de afronding van het project zijn deze totalen samengevoegd tot een totaaloverzicht met opbrengsten en resultaten.

3.4 Communicatieplan

De communicatie richting betrokken bewoners bestond uit een informatiebrief die zij na het huisbezoek uitgereikt kregen. In deze brief werd verwezen naar het project, de reden van het bezoek en naar een informatienummer van de gemeente.

Voorafgaand aan het project is binnen de gemeente wel afstemming geweest met het college over deelname aan het LSI project. Gedurende het project is door de projectleider richting het afdelingshoofd gecommuniceerd over de voortgang en bijzonderheden van het project. Verdere communicatie zou, wanneer dit nodig was, plaatsvinden in overleg met de ketenpartners en de gemeente. In het projectplan was vastgelegd dat na afronding van het gehele project er gecommuniceerd zou worden richting alle inwoners. Elke vorm van communicatie richting de bewoners omtrent dit project gaat in overeenstemming met de deelnemende ketenpartners. Centraal in wat wordt gecommuniceerd werd, staat het doel van het project, het belang van een goede BRP en de resultaten van het gehele project.

4. Resultaten

Tot nu toe heeft het project diverse beëindigingen van uitkeringen opgeleverd. Naast deze beëindigingen staat er op dit moment een bedrag van 230.000 euro uit aan terugvorderingen. Verder een besparing op de beëindiging van een Participatiewet uitkering van jaarlijks 15.000 euro. Een drietal adressen zijn verwezen naar het Gebiedsteam. Ten tijde van het opmaken van dit eindrapport zijn er nog adressen in onderzoek.

Het project heeft bijgedragen aan het behalen van een aantal van de vooraf gestelde doelstellingen. Gelet op de resultaten en de onderstaande doelstellingen kan gesteld worden dat hieraan is voldaan;

- het aanpassen van de BRP conform de feitelijke situatie(s);
- het terugdringen van misbruik en oneigenlijk gebruik van belastingen en toeslagen.

De doelstelling, om een betere afstemming tussen de verschillende afdelingen van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel en met de ketenpartners te bereiken, is behaald. Het project heeft gezorgd voor kortere lijnen. Op basis van de geldende wet- en regelgeving van iedere partner (en de wet SUWI) kan er per casus onderzocht worden of er samenwerking mogelijk is. Uit de resultaten in dit project kan worden opgemaakt dat het goed is dat de gemeente in de toekomst afstemming blijft zoeken met de individuele LSI partner(s) en omgekeerd.

5. Conclusies

Integrale aanpak

De integrale aanpak, door verbinding van de LSI partners met de gemeente, heeft veel toegevoegde waarde. Door de bundeling van elkaars kennis en kunde, bevoegdheden, creativiteit en mogelijkheden kan effectiever en efficiënter worden opgetreden. Dit alles maakt het leveren van maatwerk op casusniveau mogelijk en maakt het mogelijk dat de hulp of ondersteuning, die nodig is voor een beter toekomstperspectief, wordt geboden.

Informatiedeling

Het vooraf delen van de noodzakelijk informatie is zeer belangrijk geweest voor het slagen van de het project. Door, met inachtneming van de regelgeving i.v.m. privacy, relevante informatie met elkaar te delen ontstond een totaalbeeld van de problematiek of misstand op een verwonderadres. Dit maakte het mogelijk ongeregelde heden en misstanden efficiënt op te sporen en daar slagvaardig op te anticiperen.

Hoeveelheid signalen in de gemeente

Gedurende het project is gebleken dat het aantal signalen teveel was om gedurende dit project allemaal te kunnen behandelen. Het projectteam heeft hierin vroegtijdig keuzes gemaakt over welke signalen in behandeling genomen konden worden.

Bij het merendeel van de verwonderadressen bleken in praktijk ook daadwerkelijk discrepanties tussen de feitelijke en de geperceerde situaties. Die constatering is een compliment aan het

projectteam voor het maken van een juiste selectie. De omvang van het project is beheersbaar en uitvoerbaar gebleven. Het betekent echter ook dat er enige zorgen zijn over de overige adressen waar 1 of meer signalen liggen. Die adressen zijn tot op heden niet onderzocht. Het is aan de gemeente om een passende oplossing te vinden voor de nog te onderzoeken adressen.